بسمه تعالی

السلام علیک یا اباعبدالله الحسین (علیه السلام)

امام صادق علیه السلام :

«اللهم اجعلنی فی درعک الحصینه التی تجعل فیها من ترید».

«خداوندا ! من را درآن پوششی که از هربلا و آفتی حفظ می‌کند و هرکسی را که بخواهی درآن قرار می‌دهی، قرار بده.»

اصول کافی، ج ۲، ص : ۵۳۴

دستور العمل ضوابط برگزاری مراسم عزاداری ایام محرم و صفر در شرایط کرونا در سال ۱۴۰۰

دبیرخانه کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا

مرداد ۱۴۰۰

فهرست مطالب

- **مقدمه**
- **هدف**
- **منظور**
- **مستندات**
- **ساختار**
- **ضوابط کلی**
- **ضمانت اجرا**
- **وظایف دستگاه‌ها**
  - **وزارت بهداشت،درمان و آموزش پزشکی**
  - **سازمان تبلیغات اسلامی**
  - **شورای سیاستگذاری ائمه جمعه و جماعات**
  - **مدیریت حوزه های علمیه**
  - **دفتر تبلیغات حوزه علمیه**
  - **وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی**
  - **سازمان صداو سیما**
  - **نیروی انتظامی**
  - **دادستانی کل کشور**
  - **سازمان بسیج**
  - **وزارت صنعت، معدن و تجارت**
  - **وزارت آموزش و پرورش**
  - **وزارت ورزش و جوانان**
  - **وزارت کشور**
  - **ستادهای استانی مدیریت بیماری کرونا**

- **ضمائم**

❖ **پروتکل برگزاری مراسم عزاداری**(اماکن سر بسته، فضای باز).

❖ **پروتکل تهیه و توزیع نذورات.**

❖ **پیوست رسانه‌ای**(حول محور هماهنگی، اقناع و اطلاع رسانی قبل از فرا رسیدن و حین برگزاری مراسم).

مقام معظم رهبری مد ظله العالی:

"معیار برای برگزاری مراسم عزاداری محرم آن چیزی است که ستاد مقابله با کرونا و کارشناسان بهداشت می‌گویند." ۱۳۹۹/۰۵/۱۰

۱– مقدمه:

به اعتقاد بسیاری از اندیشکده های معتبر بین‌المللی یکی از تبعات شیوع بیماری کرونا در جهان، ایجاد دوگانه‌های متضاد در حوزه‌های مختلف بوده که تا قبل از آن نمود چندانی نداشته است. از جمله آنها دوگانه سلامت و امور مذهبی و اعتقادی که در اقصی نقاط جهان به انحاء مختلف و متناسب با درجه مذهبی بودن کشورها اثرگذاری داشته است.

تا قبل از شیوع این ویروس منحوس، برگزاری مراسم های مذهبی و آئینی به صورت عادی و برگرفته از اعتقادات، در جریان بوده لیکن با انتشار بیماری کرونا این روند با مخاطره مواجه شده است. برقراری تعادل میان انجام مراسم‌ها، آئین‌ها و فرائض مذهبی با حفظ سلامت و امنیت جان شهروندان در زمان وقوع بیماری‌های همه-گیر در دنیا یکی از حساس‌ترین موضوعات تصمیم‌گیران بوده که نیازمند تامل و تدبیر خاصی می باشد.

جمهوری اسلامی ایران نیز به دلیل ماهیت و نوع نظام حاکم از این موضوع مستثنی نبوده و پس از شیوع بیماری همواره یکی از دغدغه‌های مردم و مسئولین نحوه و چگونگی ادای فرائض دینی و مذهبی بوده و هست. اگرچه نگاه مترقیانه مقام معظم رهبری نسبت به این مهم دشواری این مسیر را آسان نمود لیکن تعامل، همکاری و هماهنگی حوزه دینی متاثر از تفکر ناب مذهب شیعه هم در نوع خود بی نظیرو مثال زدنی است و جا دارد در دوران فراغ از بیماری"نگاه مترقی مذهب شیعه" در دوران کرونا برای جهانیان تبیین گردد.

تقارن شیوع ویروس کووید۱۹ با ایام ماه مبارک رمضان و همراهی و همدلی متولیان برگزاری مراسم‌های این ماه بخصوص لیالی قدر تجربه‌ای گرانبها برای مسئولین بوده که به دلیل آثار مثبت برجا مانده، مبنای تصمیم‌گیری در خصوص برنامه‌های مذهبی دیگر از جمله برپایی نمازهای جماعت در مساجد و نمازهای جمعه بوده است. در پیش بودن ایام محرم و صفر که از اهمیت و ویژگی خاصی در قاموس ایرانیان برخوردار است، بار دیگر موجب شد تا دست اندرکاران مدیریت بیماری کرونا را نسبت به ارزیابی شرایط شیوع و ابتلاء و چگونگی برگزاری مراسم‌های محرم و صفر را با همفکری و مشورت نهادهای متولی در این مهم بررسی و نسبت به تبیین چارچوب و ضوابط آن اقدام نمایند. دستورالعمل حاضر نقشه راه برگزاری مراسم سالجاری می باشد.

۲– هدف:

تعادل بخشی میان حفظ سلامت شهروندان با برگزاری ایام سوگواری سید سالار شهیدان اباعبدالله الحسین(ع) .

۳– منظور:

- ✓ جلوگیری از انتشار و شیوع بیماری در کشور.

- ✓ اجرای مطلوب برنامه های سوگواری محرم و صفر.

۴– مستندات:

- ✓ بند اول مصوبات جلسات بیست و نهم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۸ و سی‌ام مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۰۴ ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا.
- ✓ بند ... مصوبات هفتاد و هفتمین جلسه ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا مورخ ....
- ✓ مصوبات ۵۳۶ و ۵۳۷ شورایعالی امنیت ملی.

۵– ساختار:

۱- مسئول اجرای این دستورالعمل سازمان تبلیغات اسلامی است.

۲- این سازمان با تشکیل "کارگروه مراسم عزاداری" ذیل کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد مدیریت بیماری کرونا و عضویت نمایندگان دستگاه‌های ذیربط فرهنگی، حوزوی، مذهبی، هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مداحان، نیروی انتظامی، دادستانی کل، وزارت بهداشت، درمان وآموزش پزشکی، سازمان بسیج، وزارت آموزش و پرورش، وزارت ورزش و جوانان، وزارت کشور، سازمان صدا و سیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر دستگاه‌ها بنا به ضرورت، نسبت به اجرای دقیق و نظارت بر فرایند دستورالعمل و پروتکل های ضمیمه اقدام می نماید.

۳- سازمان تبلیغات اسلامی موظف است گزارش روند اقدامات را طی فرایند ذیل به کمیته ارائه نماید:

الف- قبل از فرارسیدن ایام محرم و صفر به صورت هفتگی.

ب- در حین برگزاری مراسم به صورت روزانه در قالب یک فرمت که در کارگروه تهیه خواهد شد.

۶– ضوابط کلی :

با عنایت به مدت زمان باقی مانده تا فرارسیدن ایام محرم و صفر ضوابط کلی حاکم بر این دستورالعمل در بخش های ذیل عملیاتی می‌شود:

بخش اول– قبل از حلول ماه محرم و صفر:

- ✓ اقدامات در حول سه محور "هماهنگی، اقناع و اطلاع رسانی" نسبت به شرایط خاص حاکم بر مراسم سالجاری برای گروه‌های هدف، انجام پذیرد.
- ✓ کارگروه موضوع بند ۵ دستورالعمل با تشکیل جلسات منظم و مستمر و دعوت از نمایندگان دستگاه‌های ذیربط و همچنین نمایندگان و هیات امنای هیئت‌های مذهبی، حسینیه‌ها، تکایا و مداحان موثر نسبت به عملیاتی نمودن اقدامات حول محورهای فوق، تمهید نماید.
- ✓ کمیته اطلاع‌رسانی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) رئوس مورد نظر حول سه محور فوق را به کارگروه ارائه نماید.

- ✓ سازمان صدا و سیما همکاری و هماهنگی کامل با کارگروه در اجرایی شدن برنامه‌های مرتبط با این بخش را اعمال نماید.

بخش دوم– فرارسیدن ایام محرم و برگزاری مراسم:

سازمان تبلیغات اسلامی پس از اجرای موارد مندرج در بخش اول، با اعمال نظارت بر عملیاتی شدن دستورالعمل حاضر و پروتکل‌های ضمیمه، چگونگی برگزاری مراسم در شهرها و اماکن مجاز را برابر مفاد مندرج در بخش سوم راهبری می‌کند.

بخش سوم– ضوابط اجرا در شهرها با توجه به روند بیماری:

کارگروه مراسم عزاداری با توجه به نکات ذیل نسبت به مدیریت و برنامه‌ریزی برگزاری مراسم عزاداری حسینیه‌ها، تکایا، مساجد و هیئت‌های مذهبی در کشور اقدام می‌نماید:

- ✓ برنامه‌ریزی برگزاری مراسم دارای مجوز کارگروه بند پنج دستورالعمل صرفاً بر اساس طرح جامع مدیریت هوشمند در اماکن و فضاهای باز با رعایت فاصله گذاری و تجمعات حداقلی به شرح ذیل:
- ✓ برگزاری مراسم عزاداری فارغ از وضعیت‌های چهاگانه تعیین شده(قرمز، نارنجی، زرد و آبی) در کلیه شهرها و استان‌ها در فضای باز با ۱/۳ ظرفیت فضای بسته با ارتفاع ۶ متر و ۱/۴ ظرفیت مکان برگزار گردد.
- ✓ رعایت کاهش ساعات برگزاری مراسم(حداکثر دو ساعت).
- ✓ دسته روی به صورت محلی انجام و جابجائی شهر به شهر، استان به استان و ... ممنوع می باشد.
- ✓ استفاده از طبل، سنج و وسایل مشابه در برگزاری مراسم با اولویت شخصی بودن در غیر این صورت با انجام گند زدایی قبل از استفاده شخص بعدی منعی ندارد. بدیهی است مراسم سینه زنی و زنجیر زنی در محل مراسم بدون جابجائی مجاز می‌باشد.
- ✓ ضرورت رعایت فاصله گذاری اجتماعی در مراسم عزاداری.
- ✓ استفاده از ماسک به صورت مستمر.
- ✓ پیش بینی استفاده از راهکارهای جایگزین در مناطق و شهرهایی که امکان برگزاری حضوری مراسم وجود ندارد (با هماهنگی کارگروه استانی).
- ✓ اجرای دقیق پروتکل‌های بهداشتی مرتبط با مراسم و نذورات.
- ✓ تشدید نظارت بر اجرای پروتکل‌های بهداشتی مرتبط با عزاداری در شهرهای دارای وضعیت حاد بیماری توسط کمیته های نظارت استانی و شهرستانی.

تبصره۱: مراسم‌های خاص در برخی استان‌ها (نظیر یوم‌العباس در زنجان، نخل‌گردانی در یزد، تشت‌گذاری اردبیل، شیرخوارگان، قالیشوران اصفهان و...) به دلیل تجمع، تراکم و جابجائی و همچنین ضرورت پیشگیری از شیوع و سرایت بیماری، ممنوع می‌باشد.

تبصره۲: حضور هیات‌ها در اماکن مقدس حرم رضوی، حرم حضرت معصومه سلام علیها، حرم عبدالعظیم حسنی، شاهچراغ، امامزاده صالح و... جهت برگزاری مراسم ممنوع می‌باشد. مدیریت تولیت ها نسبت به برگزاری مراسم در اماکن و فضای باز با رعایت فاصله گذاری اجتماعی ، اجرای پروتکل های بهداشتی در چارچوب ضوابط کلی فوق الذکر اقدام می نمایند.

تبصره ۳: برگزاری نماز کما فی السابق در مساجد بر اساس طرح جامع مدیریت هوشمند به شرح ذیل بلامانع می‌باشد:

- ✓ **در شهرهای قرمز: برگزاری نماز جماعت در فضای باز با پذیرش حداکثر ۷۰ نفر به ازاء ۴ متر مربع برای هر نفر در زمان ۳۰ دقیقه با رعایت پروتکل‌های بهداشتی.**

تبصره: با باز بودن درهای مسجد و استفاده از غضای شبستان، جهت انجام فرائض انفرادی، با رعایت دستورالعمل های بهداشتی بلا مانع است.

- ✓ **در شهرهای نارنجی: برگزاری نماز جماعت در فضای باز با پذیرش حداکثر ۱۰۰ نفر به ازاء ۴ متر مربع برای هر نفر در زمان ۴۰ دقیقه با رعایت پروتکل‌های بهداشتی.**
- ✓ **در شهر های زرد: برگزاری نماز جماعت:**
  - **۱- در فضای باز به ازاء ۴ متر مربع برای هر نفر و حداکثر ۱۰۰ نفر.**
  - **۲- فضای بسته: به ازاء ۴ متر مربع برای هر نفر و حداکثر ۴۰ نفر.**
- ✓ **در شهرهای آبی: برگزاری نماز ها به شرط التزام به رعایت دستورالعمل های بهداشتی و مقررات مصوب بنا به تشخیص و با مسئولیت ستاد استانی قابل بازگشایی است.**

بخش چهارم– نذورات:

با عنایت به مخاطرات جدی نسبت به توزیع نذورات به شکل سنوات گذشته لازم است ذیل اقدام و نظارت لازم معمول گردد:

۱- **ممنوعیت هرگونه پذیرائی در جریان برگزاری مراسم عزاداری.**

۲- **نذورات برابر نکات مندرج در دستورالعمل بهداشتی مرتبط صرفا در قالب مواد غذایی خشک و یا خام توزیع گردد.**

۳- **برپایی هر نوع ایستگاه‌های صلواتی توزیع نذورات و چای(موکب ها،خیمه ها،چادر و...) در تمامی استان‌ها و شهرستان‌ها ممنوع است.**

تبصره۱: سازمان تبلیغات اسلامی و ستادهای استانی دست اندرکاران امر را نسبت به این موضوع توجیه نموده و اطلاع رسانی لازم معمول دارد.

تبصره۲: نذورات خاصی که امکان تغییر نذر به دلیل مسائل شرعی وجود ندارد، با نظارت کارشناسان بهداشتی طبخ و بسته بندی می شود. توزیع این نذورات می بایست در سایر اماکن انجام تا از تشکیل تجمع، صف و تراکم جمعیت خودداری گردد.

۴- به جای ایستگاه های صلواتی، موکب های سلامت برپا می شود.

بخش پنجم– رعایت بهداشت محیط :

۱- با عنایت به اهمیت حفظ بهداشت محیط در محل‌های برگزاری مراسم سوگواری، لازم است نسبت به توجیه هیات امنا و متولیان امر و مداحان مبنی بر رعایت دستورالعمل‌های ضمیمه و فراهم نمودن اقلام بهداشتی، مواد ضدعفونی، نصب پلاکاردهای آموزشی، توجیه عدم حضور افراد مسن و دارای بیماری زمینه‌ای، رعایت فاصله اجتماعی، استفاده از ماسک، مدیریت ساعت و زمان برگزاری و سایر موارد، اقدام لازم قبل از فرا رسیدن ماه محرم و همچنین در حین ایام سوگواری، صورت پذیرد.

۲- مسئول برگزاری مراسم نسبت به رعایت کامل ضوابط بهداشتی، تعداد شرکت کنندگان، زمان برگزاری و رعایت نکات مرتبط با پذیرائی متعهد بوده و لازم است به شیوه مناسب اطلاع رسانی و توجیه صورت پذیرد.

۳- مراسم صرفا در اماکن و فضاهایی دارای مجوز از سازمان تبلیغات اسلامی برگزار شود.

۷– ضمانت اجرا :

در صورت عدم توجه هیئت‌ها، حسینیه‌ها، هیات امنای مساجد و همچنین مداحان نسبت به اجرای این دستورالعمل، سازمان تبلیغات اسلامی اقدامات ذیل را انجام خواهد داد:

الف- مرحله اول- ارائه تذکر کتبی به مسئولین و هیات امنای(هیئت‌ها، حسینیه‌ها، مساجد) و یا مداحان.
ب- مرحله دوم – در صورت تکرار تخلف ممنوعیت و قطع ارائه خدمات عمومی، یارانه‌ای و پشتیبانی تا پایان ماه صفر.
ج- مرحله سوم- لغو مجوز به مدت شش ماه و معرفی به مرجع قضایی جهت رسیدگی به تخلف.

۸– وظایف دستگاه ها:

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی:

- ✓ تدوین پروتکل بهداشتی برگزاری مراسم(در اماکن باز) و روزهای تاسوعا و عاشورا.
- ✓ تدوین پروتکل بهداشتی تهیه و توزیع نذورات.
- ✓ حضور موثر و مستمر در کارگروه موضوع بند ۵ دستورالعمل.
- ✓ ارائه اطلاعات آخرین روند بیماری در کشور و تبعات آن به سازمان تبلیغات اسلامی با هدف توجیه متولیان امر(هیئت‌ها، تکایا، حسینیه‌ها، هیات امنای مساجد و همچنین مداحان).
- ✓ ایجاد هماهنگی دانشگاه‌های علوم پزشکی استان‌ها و رده‌های مدیریتی شهرستان‌ها با ادارات تبلیغات اسلامی در راستای اجرای دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم.
- ✓ تهیه و تولید محتواهای آموزشی مناسب جهت درج در اماکن برگزاری مراسم سوگواری.
- ✓ ارائه روزانه روند تغییرات وضعیت بیماری در شهرها به کمیته امنیتی اجتماعی و انتظامی.
- ✓ راه‌اندازی همیاران سلامت هیات‌ها با هماهنگی سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان بسیج مستضعفین.
- ✓ نظارت عالی بر اجرای پروتکل‌های بهداشتی ایام سوگواری.

سازمان تبلیغات اسلامی:

- ✓ سازمان تبلیغات اسلامی به عنوان متولی مدیریت اجرایی دستورالعمل نسبت به ابلاغ، برگزاری جلسات توجیهی و سرکشی و نظارت بر عملکرد و هیئات با همکاری سایر دستگاه‌ها اقدام نماید.

- ✓ تشکیل کارگروه مراسم عزاداری ذیل کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد ملی مدیریت بیماری با عضویت دستگاه‌های مذکور در بند ۵ دستورالعمل و نمایندگان هیات، تکایا، حسینیه‌های بزرگ و نقش آفرین و مداحان موثر.
- ✓ برگزاری جلسه مشترک با هیات امنای هیئات، تکایا، حسینیه‌ها جهت هماهنگی، اقناع و اطلاع‌رسانی قبل و حین مراسم.
- ✓ انجام اقدامات تبیینی و توجیهی با هدف همراه نمودن هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد و مداحان موثر با تصمیمات متخذه و پرهیز از بروز مشکلات.
- ✓ هماهنگی با هیات امنای مساجد و روسای هیئت‌های مذهبی به منظور تبیین شرایط سال جاری مراسم ایام سوگواری اباعبدالله الحسین و اجرای دستورالعل‌های مرتبط.
- ✓ هماهنگی به منظور هدایت توزیع نذورات به روش‌های مناسب از طریق مراجع صلاحیت دار.
- ✓ بررسی و اعمال راهکارهای جایگزین نحوه برگزاری مراسم با استفاده از رسانه‌های مجازی و واقعی، ایده‌های خلاقانه و...
- ✓ هماهنگ نمودن روسای ادارات تبلیغات اسلامی سراسر کشور با ستادهای استانی مدیریت بیماری کرونا.
- ✓ توجیه روسای ادارات تبلیغات اسلامی نسبت به دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم عزاداری ایام محرم و صفر و شرایط خاص حاکم بر مراسم سالجاری.
- ✓ استفاده از فرصت محرم در راستای بهینه‌سازی نذورات و خیرات و هدایت آنها به سمت جامعه هدف در ترویج موضوع همدلی و کمک مومنانه.
- ✓ با عنایت به ضرورت اطلاع رسانی دقیق و شفاف نسبت به تصمیمات و فرایند اقدامات، سازمان تبلیغات اسلامی این امر را با همکاری کمیته اطلاع رسانی به انجام برساند.

- ✓ پیشگیری از انجام مصاحبه‌ها و اظهارنظرهای غیرکارشناسی توسط روسای هیئات و مداحان به منظور پرهیز از بروز هرگونه سوء استفاده دشمنان.
- ✓ ارسال گزارش‌های مرتبط با اجرا و نظارت بر دستورالعمل به دبیرخانه کمیته.
- ✓ جلوگیری از انجام برخی اعمال وهن آلود غیر قانونی نظیر قمه زنی و رفتارها و بدعت‌ها که موجب شیوع و گسترش بیشتر بیماری می‌شود.
- ✓ اعمال محدودیت در پذیرش افراد جهت شرکت در مراسم متناسب با ظرفیت محیط.
- ✓ هماهنگی با متولیان و مداحان جهت ضرورت استفاده از ماسک در تمام مدت زمان برگزاری مراسم.
- ✓ ابلاغ پروتکل‌های بهداشتی و دستورالعمل‌های صادره وزارت بهداشت به ادارت تابعه.
- ✓ همکاری و هماهنگی با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در راه‌اندازی همیاران سلامت هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد.
- ✓ جلوگیری از نصب بنرهای اطلاع رسانی محل‌های برگزاری مراسم هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد.

شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه و جماعات:

- ✓ ابلاغ دستورالعمل و پروتکل‌های بهداشتی ضوابط برگزاری مراسم عزاداری ایام محرم و صفر به کلیه ائمه جمعه و جماعت.
- ✓ تبیین شرایط حاکم بر مراسم سوگواری سالجاری و اخذ نظرات ارشادی علما و مراجع عظام .
- ✓ تبیین شرایط خاص کشور متاثر از روند شیوع و ابتلاء بیماری توسط ائمه جمعه و محدودیت‌های موجود در برگزاری مراسم همانند سنوات قبل.
- ✓ پیشگیری از انجام مصاحبه‌های مغایر تصمیمات ستاد ملی توسط ائمه جمعه و جماعات.
- ✓ استفاده از نفوذ کلام ائمه جمعه و جماعات در توجیه مداحان و همراه نمودن آنها.
- ✓ هماهنگ نمودن ائمه جمعه و جماعات با ادارات تبلیغات اسلامی استان‌ها و شهرستان‌ها در اجرای دستورالعمل.
- ✓ هماهنگی و همکاری با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در بازرسی و نظارت‌های بهداشتی.

مدیریت حوزه‌های علمیه:

- ✓ تبیین شرایط کشور برای مبلغین اعزامی با هدف اجرای دستورالعمل و همکاری با سازمان تبلیغات اسلامی در کارگروه تعریف شده.
- ✓ تبیین شرایط حاکم بر مراسم سوگواری سالجاری و اخذ نظرات ارشادی علما و مراجع عظام.
- ✓ پیشگیری از انجام مصاحبه‌های مغایر تصمیمات متخذه و ابلاغی.
- ✓ استفاده از ظرفیت روحانیون و مبلغین در راستای تحقق سیاست‌های ستاد ملی.
- ✓ بررسی شیوه‌های نوین برگزاری مراسم عزاداری در شهرهای قرمز، زرد و نارنجی و ارائه نتیجه به کارگروه.
- ✓ هماهنگ نمودن طلاب و روحانیون و مبلغین ادارات تبلیغات اسلامی استان‌ها در جهت هم افزایی پیاده‌سازی دقیق دستورالعمل.
- ✓ ارائه دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم و پروتکل‌های مرتبط به روحانیون، طلاب و مبلغین با هدف آگاهی بخشی و اطلاع‌رسانی و اجرایی نمودن.
- ✓ هماهنگی و همکاری با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در بازرسی و نظارت‌های بهداشتی.
- ✓ ابلاغ دستورالعمل و پروتکال‌های بهداشتی ضوابط برگزاری مراسم عزاداری ایام محرم و صفر به کلیه حوزه‌های علمیه.

دفتر تبلیغات حوزه علمیه:

- ✓ هماهنگ نمودن طلاب و روحانیون و مبلغین اعزامی به استان‌ها در جهت هم افزایی پیاده‌سازی دقیق دستورالعمل و رعایت پروتکل‌های بهداشتی مرتبط.
- ✓ استفاده از ظرفیت مبلغین در راستای تحقق سیاست‌های ستاد ملی در برگزاری مراسم عزاداری.

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی:

- ✓ تهیه پیوست رسانه‌ای "هماهنگی، اقناع و اطلاع‌رسانی" دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم عزاداری ایام محرم و صفر با همکاری و مشارکت سازمان تبلیغات اسلامی و دستگاه‌های ذیربط.
- ✓ فعال نمودن کمیته اطلاع‌رسانی ستاد ملی در راستای تولید محتوا برای فعالیت‌های اطلاع‌رسانی و اقناعی قبل از فرا رسیدن محرم و حین برگزاری مراسم.
- ✓ تولید برنامه‌های چندرسانه‌ای برای تبیین شرایط خاص سالجاری و محدودیت‌های موجود در برگزاری مراسم.
- ✓ آماده سازی افکار عمومی و آحاد جامعه برای سهولت پذیرش شرایط خاص ایام سوگواری در سال جاری از طریق کمیته اطلاع‌رسانی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا.
- ✓ بررسی اولویت و ارائه راهکارهای جایگزین برگزاری مراسم ایام محرم و صفر در شهرهای قرمز، زرد و نارنجی با استفاده از فضای رسانه‌ای.
- ✓ بهره‌گیری از شخصیت‌ها و سرمایه‌های اجتماعی حوزه فرهنگی- دینی و استفاده از ظرفیت‌های موجود در جهت اقناع مردم.
- ✓ تهیه و تولید برنامه‌های خاص مناسبتی ایام سوگواری و انتشار آنها در فضای مجازی.
- ✓ تشکیل کارگروه اطلاع رسانی ذیل کمیته ذیربط(در صورت لزوم) با هدف اقناع و اطلاع‌رسانی قبل از فرا رسیدن محرم و حین برگزاری مراسم.

سازمان صدا و سیما:

- ✓ برنامه‌ریزی مدیریت فضای رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی ایام محرم و صفر هم راستا با سیاست‌های ستاد ملی.
- ✓ هماهنگی با سازمان تبلیغات اسلامی و کارگروه پیش‌بینی شده در تولید برنامه‌های مناسبتی و پخش آنها.
- ✓ پیشگیری از انجام مصاحبه‌های مغایر تصمیمات متخذه با توجه به حساسیت جامعه ایرانی نسبت به ایام محرم.
- ✓ رعایت تعادل در اطلاع رسانی و پوشش برنامه های سوگواری متناسب با شرایط کشور.
- ✓ استفاده از سرمایه‌های اجتماعی به منظور تبیین شرایط حاکم بر مراسم سالجاری و همراه نمودن همه گروه‌های جامعه.
- ✓ هماهنگی با ستادهای مدیریت استانی در راستای تولید و پخش برنامه‌های اطلاع‌رسانی و اقناعی.
- ✓ اطلاع‌رسانی پروتکل‌های بهداشتی صادره از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مرتبط با مراسم سوگواری محرم و صفر.
- ✓ عدم پوشش تبلیغی در رابطه با برگزاری مراسم هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد و مداحان در برنامه های تلویزیونی و زیرنویس.

نیروی انتظامی:

- ✓ تامین امنیت برگزاری مراسم.
- ✓ همکاری با کارگروه در راستای اجرای دقیق دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم ایام محرم و صفر.

- ✓ هماهنگی با کارگروه در نظارت بر پروتکل‌های مرتبط با برگزاری مراسم.
- ✓ استفاده از ظرفیت‌های نیروی انتظامی در همراه نمودن هیئت‌های مذهبی و حسینیه‌ها، تکایا و مساجد بمنظور اجرای دستورالعمل با توجه به شرایط خاص ایام سوگواری سال جاری.
- ✓ توجیه مداحان موثر نسبت به شرایط ایام سال جاری و همراه نمودن آن‌ها در اجرای دستورالعمل و تصمیمات.
- ✓ هماهنگی و همکاری با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در بازرسی و نظارت‌های بهداشتی.

دادستانی کل کشور:

- ✓ پشتیبانی حقوقی و اقدام قانونی در مورد متخلفین از دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم و پروتکل‌های بهداشتی مرتبط.

سازمان بسیج:

- ✓ همکاری موثر و مستمر با سازمان تبلیغات اسلامی در اجرای دستورالعمل و پروتکل‌های بهداشتی.
- ✓ استفاده از ظرفیت‌های سازمان بسیج در همراه نمودن هیئت‌های مذهبی، تکایا و مساجد و حسینیه‌ها.
- ✓ استفاده از ظرفیت سازمان بسیج در همراه نمودن مداحان نسبت به اجرای دستورالعمل.
- ✓ هماهنگی و همکاری با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در بازرسی و نظارت‌های بهداشتی در قالب همیاران سلامت هیئت‌ها، تکایا، مساجد و حسینیه‌ها.

وزارت صنعت، معدن و تجارت:

- ✓ تامین نیازمندی ماسک هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد و... دارای مجوز با هماهنگی سازمان تبلیغات اسلامی برابر نرخ مصوب.
- ✓ تامین مواد ضدعفونی بهداشتی هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد و ... دارای مجوز با هماهنگی سازمان تبلیغات اسلامی برابر نرخ مصوب.
- ✓ استفاده از ظرفیت اتاق‌های اصناف و اتحادیه‌ها در اجرای دستورالعمل و پروتکل‌های بهداشتی (بخصوص در بحث نذورات).

وزارت آموزش و پرورش:

- ✓ هماهنگی با سازمان تبلیغات اسلامی به منظور فراهم نمودن فضای باز اماکن آموزشی تحت مدیریت مورد نیاز جهت برگزاری مراسم عزاداری.

وزارت ورزش و جوانان:

- ✓ هماهنگی با سازمان تبلیغات اسلامی به منظور فراهم نمودن فضای باز اماکن ورزشی تحت مدیریت مورد نیاز جهت برگزاری مراسم عزاداری.

وزارت کشور(کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی):

- ✓ پیگیری تشکیل کارگروه ذیل کمیته.
- ✓ نظارت بر روند اجرای دستورالعمل.

- ✓ ابلاغ دستورالعمل و پروتکل‌های بهداشتی مرتبط به ستادهای مدیریت استانی بیماری کرونا و هماهنگی اجرای آنها.
- ✓ هماهنگی با وزارت بهداشت به منظور اخذ تصمیمات موردی در ایام سوگواری و برگزاری مراسم.
- ✓ پیگیری رفع موانع و مشکلات مرتبط با اجرای دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم ایام محرم و صفر.
- ✓ ابلاغ ممنوعیت برگزاری مراسم سوگواری در دستگاه‌ها و وزارتخانه‌های مشمول ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری.
- ✓ انعکاس گزارش عملکرد کارگروه به ستاد ملی.

وزارت کشور(مشاور امور روحانیت):

- ✓ تبیین شرایط حاکم بر مراسم سوگواری سالجاری با توجه به روند ابتلا و شیوع بیماری در کشورو اخذ نظرات ارشادی علما و مراجع عظام.
- ✓ تبیین دستورالعمل به منظور اخذ نظرات ارشادی و حمایت مراجع عظام.

ستاد استانی مدیریت بیماری کرونا:

- ✓ ابلاغ دستورالعمل به دستگاه‌های ذیربط و تبیین آن در ستادهای استانی.
- ✓ ابلاغ دستورالعمل به فرمانداران با هدف توجیه مسئولین شهرستانی.
- ✓ نظارت بر اجرای دقیق مفاد مندرج در بخش‌های سوم، چهارم و پنجم بند ششم دستورالعمل ناظر بر ضوابط کلی.
- ✓ تشکیل کارگروه متناظر استانی "مراسم عزاداری" در ذیل ستاد استانی با مسئولیت اداره سازمان تبلیغات اسلامی.
- ✓ دعوت از روسای ادارات تبلیغات اسلامی در جلسات ستاد استانی در ایام برگزاری مراسم سوگواری.
- ✓ استفاده از صدا و سیمای استانی جهت اطلاع‌رسانی نسبت به ضوابط برگزاری مراسم سال جاری.
- ✓ بهره‌گیری از ظرفیت فضای مجازی در امر اطلاع‌رسانی و اقناع.
- ✓ استفاده از گروه‌های مرجع و ذی نفوذان استانی و شهرستانی در مورد تبیین شرایط و ضوابط برگزاری مراسم.
- ✓ برگزاری نشست توجیهی با هیئت‌های مذهبی، حسینیه‌ها و تکایا و مساجد در راستای بیان ضوابط برگزاری مراسم.
- ✓ همراه نمودن مداحان در راستای برگزاری مراسم برابر ضوابط اعلامی با استفاده از تمامی ظرفیت‌های موجود.
- ✓ نظارت بر عملکرد کارگروه استانی نسبت به اجرای برنامه‌های پیش بینی شده ارتقاء امکانات بهداشتی در اماکن و محل‌های برگزاری مراسم.
- ✓ ارسال گزارش مستمر از روند اقدامات به کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی.

این دستورالعمل در هفتاد و مین جلسه ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا مورخ ۱۴۰۰/۴/۲۶ به تصویب رسید.

بسمه تعالی

پیوست رسانه ای دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم عزاداری سید و سالار شهیدان در ماه محرم و صفر ۱۴۰۰

**** این شیوه نامه رسانه‌ای برای اجرا برای معاونت سیاسی، معاونت سیما، معاونت استان‌ها، معاونت صدا و برون مرزی در سازمان صدا و سیما، تمام خبرگزاری ها، روزنامه ها، نشریات و رسانه‌های برتر فعالان شبکه های اجتماعی لازم الاجراست ****

الف) آخرین توصیه های وزارت بهداشت برای پیشگیری و مقابله با بیماری کرونا:

۱- با توجه به آخرین یافته‌های علمی و گزارش‌های جهانی از روند ابتلاء و گسترش ویروس کرونا، تنها راه مقابله موثر با این بیماری همراهی و همکاری مردم با نهادهای بهداشت و درمان در رعایت کامل و دائمی دستورالعمل های بهداشتی و استفاده از ماسک و فاصله گذاری اجتماعی است.

۲- با توجه به تصویب دستورالعمل‌های بهداشتی پیشگیری از کرونا و دستورالعمل نحوه برگزاری عزاداری در مکان‌ها و فضای باز، دستورالعمل‌های نذورات، زمان‌بندی محدود برگزاری مراسم متناسب با شرایط بهداشتی و مدیریتی، تعداد شرکت‌کنندگان، ضوابط برگزاری در تمام رسانه ها به صورت ویژه نشر و مکرراً به شیوه های متنوع بازنشر شود.

ب) محورهای رسانه‌ای:

۱- رسانه‌ها ضمن اطلاع‌رسانی مستمر در خصوص رعایت دستورالعمل‌ها و استفاده از ماسک، همچنان اخبار رسمی را از مراجع متولی، دریافت و منتشر کنند و در کنار آگاهی بخشی عمومی، تذکرات گسترده و موکد، التهاب در جامعه را با هدف افزایش ضریب خود مراقبتی، مدیریت نمایند.

۲- رسانه‌ها و فعالان شبکه‌های اجتماعی با عدم پرداختن به دوگانه ساختگی "عزاداری و سلامت" و زدودن زمینه‌های فکری ایجاد تقابل بین مقدسات و چارچوب‌های علمی، رعایت حداکثری دستورالعمل‌های بهداشتی را در صدر تولیدات خود قرار دهند.

۳- رسانه‌ها ضمن پرهیز از هرگونه رفتار هیجانی و احساسی برای افزایش التهابات جامعه بر ضرورت نظارت بیشتر مردم بر مردم و مردم بر هیات های مذهبی، ایجاد مطالبه ملی **" استفاده از ماسک"** و برگزاری مراسم عزای سیدالشهدا(ع) با شرایط ویژه را برجسته نمایند.

۴- از ایجاد دوقطبی‌های کاذب سیاسی و یا بین دستگاهی به ویژه میان قوای سه گانه و یا نیروهای مسلح و ترکیب این دو، به شدت پرهیز شود. بویژه که رسانه‌های دشمن و برخی فعالان شبکه های اجتماعی برای محرم ، تدارک ویژه دیده اند.

۵- رسانه‌ها و فعالان شبکه‌های اجتماعی، مراقبت خط القایی دشمن در خصوص ایجاد تجمعات ساختگی و سوء استفاده از فضای پرشور عزاداری باشند و از رفتار هیجانی و بازتاب تحرکات این چنین برای تحت الشعاع قرار دادن عزاداری مردم برای امام حسین(ع) را پرهیز نمایند.

۶- رسانه‌ها و فعالان شبکه‌های اجتماعی برای توسعه و تقویت نهضت کمک مومنانه در ماه محرم، دستگاه‌های مختلف درگیر با این رزمایش ملی را کمک کنند و نسبت به ترویج این حرکت و شرح اقدامات انجام شده در سراسر کشور اقدام مقتضی را انجام دهند. بدیهی است انتشار تصاویر و یا مطالبی که باعث وهن این طرح و یا تحقیر دریافت‌کنندگان این کمک‌ها باشد، به شدت بر خلاف روح حاکم بر اجرای این رزمایش ملی به معنی تقویت همبستگی ملی و ایجاد وحدت است.

پ) پیشنهاد برای تولید محتوا در رسانه‌ها:

۱- تولید محتوا و نشر حداکثری ابتکارات مردمی در برگزاری شیوه های جدید که در آنها زمان برگزاری باشکوه عزاداری حضرت سیدالشهدا(ع) دستورالعمل های بهداشتی نیز رعایت می شود. **(استفاده از تولیدات چندرسانه‌ای، اینفوگرافی، موشن گرافی، فتوتیتر و...)**.

۲- توجه به اهمیت ابتکارات جدید در پذیرایی از عزاداران نظیر استفاده از توزیع مواد غذایی خام به نیازمندان در طرح کمک مومنانه، نذر ماسک برای کمک به نیازمندان و ... به منظور نمایش جلوه های تعاون، دینداری و مسئولیت اجتماعی.

۳- طراحی و ترویج الگوهای جدید عزاداری نظیر طرح "هر خانه یک حسینیه" و یا نصب پرچم سیاه درب همه منازل و برگزاری جلسات سخنرانی آنلاین.

۴- ایجاد ساز و کارهای نظارتی در هیئات مذهبی که از دیرباز در رعایت نظم و انضباط، زبانزد خاص و عام بوده و هستند، مهمترین فعالیت رسانه‌ای و مطالبه عمومی است. ضمن استفاده از دستورالعمل‌های وزارت بهداشت در برگزاری آیین محرم، ایجاد درگاه‌های مراقبت و آزمایش های سرپایی(تست) در هیئات بهترین شیوه برای ایمن‌سازی و استفاده حداکثری و اعتماد آفرین مردم از مراسم این ایام است. در واقع هیئات مذهبی ضمن رعایت دقیق دستورالعمل‌های بهداشتی، ملاحظات حاشیه های برگزاری آیین‌نامه‌های عزاداری امسال را رعایت کنند.

۵- ترویج و تقویت کمپین "نذر ماسک " و " نذر ارزاق " به جای طبخ و توزیع غذا.

۶- قرائت سازی از برگزاری مراسم عزاداری با رعایت دستورالعمل برای ایجاد اجماع در کشور؛ به همین منظور انتظار می‌رود مسئولان سازمان تبلیغات و مدیریت حوزه‌های علمیه اقدامات زیر را انجام دهند:

- **تهیه و نشر اظهار نظر مراجع معظم تقلید در توصیه به رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی در آیین‌های عزاداری.**
- **تهیه و نشر اظهار نظر ائمه جمعه در سراسر کشور و نمایندگان ولی فقیه در استان‌ها در توصیه به رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی در آیین‌های عزاداری.**
- **انتشار بیانیه نهادهای دینی، تبلیغی و حوزوی مانند جامعه مدرسین حوزه، دفتر تبلیغات و ... در موضوع مذکور.**
- **اظهارنظر مداحان شاخص کشور در خصوص برگزاری مراسم عزاداری با رعایت دقیق و کامل دستورالعمل‌های بهداشتی.**
- **الزام به نصب بنر اجرای دستورالعمل های بهداشتی برای عزاداری در ورودیه مساجد، هیئات و تکایا و محل برگزاری مراسم.**

ج) ملاحظات رسانه‌ای :

۱- تاکید رسانه‌ها بر رعایت حداکثری دستورالعمل‌ها توسط مردم و مدیران هیئات و صاحبان تریبون.

۲- جلوگیری از انتشار هرگونه خبر حاشیه‌ای، عکس و فیلم که جلوه‌های منفی عزاداری سیدالشهدا(ع) را برجسته سازد.

۳- عدم انتشار مواضع انحرافی و اختلافی، تقابلی و جناحی و سازمانی در موضوع برگزاری مراسم ماه محرم و رعایت دستورالعمل‌ها.

۴- عدم بازنشر القائات جریانات معاند که بنای بر تخریب اجماع و همکاری بین مردم در موضوعات مختلف از جمله عزاداری ماه محرم را دارد.

۵- عدم انتشار هرگونه اطلاعات، خبر، عکس با هویت نامعلوم.

۶- عدم انتشار نظرات افراد غیر مرتبط و غیر مسئول، در موضوع رعایت دستورالعمل‌ها و عزاداری مردم.

۷- عدم انتشار هرگونه برنامه عزاداری از سوی مراجع غیر مسئول و غیر مرتبط.

۸- با عنایت به ضرورت اطلاع رسانی دقیق و شفاف نسبت به تصمیمات و فرایند اقدامات، سازمان تبلیغات اسلامی این امر را با همکاری کمیته اطلاع رسانی به انجام برساند.

کمیته اطلاع رسانی و عملیات روانی

ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا